

PROF. Dr. A. NANA: CHIRURGIE, EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ, BUCUREȘTI, 1965

Recenta apariție a cărții de „Chirurgie” în Editura Didactică și Pedagogică, București, 1965 constituie o firească încununare a binecunoscutelor, apreciatelor și atractivelor cursuri ale profesorului *Aurel Nana*, care a pregătit în acest domeniu ultimele 18 promoții de studenți clujeni, și o urmare verificată a celor două ediții de cursuri litografiate (1951 și 1956), repede epuizate, care au servit și chirurgilor alți în activitatea lor, cât și la pregătirea unor examene și concursuri.

Lucrarea se bucură de o editare îngrijită, într-o formă comodă și plăcută, care de-a lungul a 540 pagini cu 350 figuri și o bibliografie aleasă tratează toate capitolele de chirurgie generală. O mare parte din problemele sau chiar din capitolele cărții au constituit subiectul unor preocupări speciale ale clinicii conduse de domnia sa, punând la punct și clarificând unele aspecte controversate și redând experiențele, conduitele și contribuțiile valoroase: faptele se pot ușor dovedi, urmărind numai numerele revistei noastre de Chirurgie pe ultimii zece ani. Dar și fără aceasta găsim în cartea discutată, care oferă la un loc toate capitolele de chirurgie, o expunere clară și sintetică a problemelor, ceea ce lasă impresia că nu are nimic de prisos, dar cuprinde tot, dovedind o conduită unitară în interpretare și indicații de tratament și fiind îmbogățită în mare parte cu material demonstrativ propriu. Mai presus de toate însă textul nu este o rezumare sau pură sistematizare din alte tratate, ci o clarificare a fiecărei probleme prin prisma interpretării unui chirurg și didact cu o mare experiență. Cartea se menține de-a lungul tuturor paginilor și a tuturor problemelor tratate la același înalt nivel, autorul nu și-a îngăduit, cu exigența sa, nici o frază care să repete în mod mecanic ceea ce spune de obicei clasic în problema respectivă. Cu aceeași grijă și claritate sint redată noțiunile explicative de embriologie, care au trebuit amintite de ex. la capitolele „fistulele traheo-esofagiene”, „bolile congenitale ale inimii și vaselor mari”, „anomaliile sinului”, „hernii”, „intestin” etc., cât și noțiunile de anatomie chirurgicală și funcționalitate la capitole cum sînt „craniul”, „toracele”, „abdomenul” etc. Am ales numai cîteva exemple, pentru că de fapt cartea este un tratat de patologie clinică; am dorit doar să relevăm că sînt la fel de clare și corecte noțiunile din specialitățile înrudite, în care trebuie făcute incursiuni, fără a se renunța la unitatea și linia subiectelor. În ceea ce privește conținutul, mai trebuie menționat că în general cartea este lipsită de balastul clasicismului depășit și adus la zi cu experiența personală și completările din literatura de specialitate. Toțiși păstrează sobrietatea unei linii serioase de conduită a unei școli de chirurgie afirmată, iar diletantismul unor afirmații neverificate, al unui fals și rău înțeles modernism, înseilarea mecanică și fără sens a unor teorii sau metode ce nu au dat încă rezultate sau încă nu s-au impus, nu și-au găsit locul. Cititorilor li se pun la dispoziție afirmații verificate. S-a păstrat exact seriozitatea cuvenită acestei discipline grele și pline de răspundere, în care se poate face cu multă ușurință mai mult rău decît bine, dacă nu se merge pe această linie.

Capitolul de „Boli chirurgicale ale capului” nu are pretenția unui capitol de neurochirurgie, dar corespunde programei analitice pentru studenți în cadrul disciplinei de chirurgie și cuprinde tocmai ceea ce constituie preocuparea obișnuită a chirurgilor din spitalele raionale și regionale. Aceeași corespondență o au și celelalte capitole care nu înlocuiesc specialitățile înrudite, dar oferă studentului și chirurgului de chirurgie generală ceea ce îi este necesar. Patologia chirurgicală a organelor din torace și abdomen sînt tratate complet și îmbogățite cu scheme proprii și fotografii foarte demonstrative din experiența proprie. Sînt tratate atît problemele de urgență chirurgicală cît și bolile chirurgicale cronice sau în care tratamentul chirurgical se impune într-o anumită fază, chiar dacă afecțiunea ține de o altă specialitate, cum ar fi de exemplu unele boli chirurgicale ale vaselor sau boli de sistem.

Capitolele cărții se bucură de o dezvoltare proporțională, ca într-un tratat modern dar sobru, ce nu poate lipsi din biblioteca oricărui medic și în special din aceea a chirurgilor, dar este deja recomandată și mult căutată de studenții în medicină care apreciază spiritul ei didactic. Această carte a umplut la timp, în modul cel mai onorabil, un gol ce se resimte de mult în literatura noastră medicală și după numai două luni de la apariția ei a dispărut deja din multe librării: sîntem deci siguri că în curînd se va pune problema unei noi ediții.

I. Pop D. Poșta, M. Ionescu